

EUROPESE COMMISSIE

JURIDISCHE DIENST

Brussel, 2 oktober 2012
S.J.C (2012) 1332175

PER FAX EN PER AANGETEKENDE POST

De griffie van
de rechtbank Dordrecht

Betreft: Zaaknummer 12 / 163 BESLU WILD

Geachte heer/mevrouw,

Graag doe ik u hierbij de reactie toekomen op het verzoek van de rechtbank Dordrecht, sector bestuursrecht, van 18 juli 2012 om een juridisch advies op grond van paragraaf 3.2 van de Mededeling van de Commissie over de handhaving van de staatssteunregels door de nationale rechterlijke instanties¹, inzake het rechtskader voor staatssteun dat van toepassing is op diensten van algemeen belang in de binnenvaartsector.

Wel dien ik vooraf te beklemtonen dat uiteraard het Hof van Justitie van de Europese Unie de instelling is die tot taak heeft een definitieve en bindende uitlegging van het Unierecht te geven. Niettemin beantwoord ik uw vragen als volgt:

Overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) moet elk voornemen om staatssteun te verlenen in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, aan de Europese Commissie worden meegedeeld. Wanneer compensatie voor openbare dienstverlening wordt verstrekt voor de exploitatie van openbare personenvervoersdiensten over de binnenwateren, acht de Commissie drie scenario's mogelijk waarin voor een dergelijke compensatie de verplichting tot voorafgaande aanmelding van artikel 108, lid 3, VWEU, niet geldt.

¹ PB C 85 van 9.4.2009, blz. 1.

Allereerst wordt compensatie voor ondernemingen voor het verrichten van een dienst van algemeen economisch belang geacht niet aan alle criteria van artikel 107, lid 1, VWEU te voldoen – en derhalve vrijgesteld te zijn van de verplichting tot voorafgaande aanmelding uit hoofde van artikel 108, lid 3, VWEU – wanneer deze compensatie *de minimis* wordt geacht in de zin van artikel 2 van Verordening (EU) nr. 360/2012 van de Commissie (DAEB *de-minimis*verordening)². Wil een dergelijke compensatie als *de minimis* kunnen worden beschouwd dan mag, globaal gesproken, het totale bedrag aan compensatie voor een onderneming die diensten van algemeen economisch belang verricht, niet hoger liggen dan 500 000 EUR over een periode van drie belastingjaren. De compensatie moet daarnaast voldoen aan de criteria die in de artikelen 1 en 2 van de DAEB *de minimis*-verordening zijn vastgesteld. Volgens artikel 4 van de DAEB verordening is deze verordening tevens van toepassing op *de-minimis*steun die verleend is vóór zijn inwerkingtreding, mits aan de in de artikelen 1 en 2 vastgestelde voorwaarden is voldaan.

Ten tweede vormt een dergelijke compensatie, wanneer zij wordt toegekend voor het uitvoeren van openbare dienstverplichtingen, zodat de begunstigde onderneming in werkelijkheid geen financieel voordeel ontvangt en die compensatie dus niet tot gevolg heeft dat deze onderneming vergeleken met haar concurrenten in een gunstiger mededingingspositie worden geplaatst, geen steun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, zodat deze de Commissie niet hoeft te worden gemeld uit hoofde van artikel 108, lid 3, VWEU. Opdat een dergelijke compensatie in een concreet geval evenwel niet als staatssteun kan worden aangemerkt, moeten echter een aantal criteria in acht worden genomen die in de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, en met name in het *Altmark*-arrest, zijn vastgelegd³.

In de derde plaats moeten overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1370/2007 verstrekte compensaties voor openbare dienstverlening voor de exploitatie van openbare personenvervoersdiensten verenigbaar met de interne markt en vrijgesteld van meldingsplicht van artikel 108, lid 3, VWEU geacht worden⁴. In Verordening (EG) nr. 1370/2007 is vastgelegd hoe artikel 93 VWEU moet worden toegepast op steun die wordt verstrekt voor het verrichten van personenvervoersdiensten per spoor en over de weg.

² Verordening (EU) nr. 360/2012 van de Commissie van 25 april 2012 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op *de-minimis*steun verleend aan diensten van algemeen economisch belang verrichtende ondernemingen (PB L 114 van 26.4.2012, blz. 8).

³ Zaak C-280/00 van 24 juli 2003, *Altmark Trans GmbH en Regierungspräsidium Magdeburg*, Jurispr. 2003, blz. I-7810, punt 88 e.v. Zie ook punt 42 e.v. van de Mededeling van de Commissie betreffende de toepassing van de staatssteunregels van de Europese Unie op voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang verleende compensatie (PB C 8 van 11.1.2012, blz. 4), waarin nader wordt toegelicht hoe deze criteria moeten worden toegepast.

⁴ Artikel 9, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1370/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1191/69 van de Raad en Verordening (EEG) nr. 1170/70 van de Raad.

Artikel 1, lid 2, van deze verordening bepaalt dat de lidstaten “de bepalingen van deze verordening kunnen toepassen op het openbare personenvervoer over de binnenwateren”.

Wanneer een lidstaat ertoe heeft besloten om Verordening (EG) nr. 1370/2007 niet op het verrichten van vervoersdiensten over de binnenwateren toe te passen, geldt daarom voor de compensatie die wordt verstrekt voor de exploitatie van openbaar personenvervoer op deze wijze, de vrijstelling van de meldingsplicht van artikel 9, lid 1, van die verordening niet. De Commissie maakt uit de informatie die u samen met uw verzoek om een juridisch advies heeft verstrekt, op dat Nederland geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid de werkingssfeer van Verordening (EG) nr. 1370/2007 uit te breiden tot het verstrekken van vervoersdiensten over de binnenwateren. Deze mogelijkheid is dus in de bij uw rechtbank aanhangige zaak niet van toepassing.

Evenmin ontheft Besluit 2012/21 van de Commissie (het DAEB-besluit)⁵ dergelijke compensatie van het vereiste van voorafgaande aanmelding van artikel 108, lid 3, VWEU. Artikel 93, VWEU, dat de verenigbaarheid regelt van staatssteun die op het gebied van vervoer over land wordt toegekend, is immers een *lex specialis* ten opzichte van artikel 106, lid 2, VWEU, dat van toepassing is op ondernemingen die zijn belast met de exploitatie van diensten van algemeen economisch belang in andere sectoren. Het hoofdstuk “Vervoer” van het VWEU bepaalt in artikel 100, lid 1, dat deze *lex specialis* van toepassing is op “vervoer per spoor, over de weg en over de binnenwateren”. Artikel 2, lid 5, van het DAEB-besluit bepaalt dat dit besluit “niet van toepassing [is] op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst die wordt verleend aan ondernemingen in de sector van het vervoer over land”. In overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag en met overweging 23 van het DAEB-besluit moet daarom onder vervoer over land worden verstaan “vervoer per spoor, over de weg en over de binnenwateren”.

Wanneer de toekenning van compensatie voor openbare dienstverlening voor de exploitatie van openbare personenvervoersdiensten via de binnenwateren niet onder een van de twee hierboven omschreven scenario's (de criteria van de DAEB de-minimisverordening en/of de vervulling van de Altmark-criteria) valt, geldt daarvoor dientengevolge de vrijstelling van de verplichting tot voorafgaande melding van artikel 108, lid 3, VWEU, niet.

⁵ Besluit 2012/21/EU van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen (PB L 7 van 11.1.2012, blz. 3).

De Commissie wil u graag wijzen op het feit dat volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie⁶ de nationale rechterlijke instanties de justitiabelen dienen te waarborgen, dat overeenkomstig hun nationale recht, uit een schending van artikel 108, lid 3, laatste volzin, VWEU, alle consequenties zullen worden getrokken, zowel wat betreft de geldigheid van handelingen tot uitvoering van de betrokken steunmaatregelen, als wat de terugvordering betreft van in strijd met deze bepaling of met eventuele voorlopige maatregelen verleende financiële steun.

Met de meeste hoogachting,

A large rectangular grey box redacting the signature and name of the official. Below it are two smaller grey boxes, one above the other, also redacting information, likely a title or address.

⁶ Zaak C-354/90, FNCE, Jurispr. 1991, blz. I5505, punt 19. Zie ook de Mededeling van de Commissie over de handhaving van de staatssteunregels door de nationale rechterlijke instanties (PB C 85 van 9.4.2009, blz. 1) en met name hoofdstuk 2.2. daarvan.

Transmission Report

Date/Time 08-10-2012 15:10:41 Transmit Header Text
Local ID 1 +3222965965 Local Name 1 Legal Service

This document : Confirmed
(reduced sample and details below)

Document size : A4

Brussel, 2 oktober 2012
S.J.C (2012) 1332175

PER FAX EN PER AANGETEKENDE POST

De griffie van
de rechtbank Dordrecht

Nederland

Betreft: Zaaknummer 12 / 163 BESLU WILD

Geachte heer/mevrouw,

Graag doe ik u hierbij de reactie toekomen op het verzoek van de rechtbank Dordrecht, sector bestuursrecht, van 18 juli 2012 om een juridisch advies op grond van paragraaf 3.2 van de Mededeling van de Commissie over de handhaving van de staatssteunregels door de nationale rechterlijke instanties¹, inzake het rechtskader voor staatssteun dat van toepassing is op diensten van algemeen belang in de binnenvaartsector.

Wel dien ik vooraf te beklamenten dat uiteraard het Hof van Justitie van de Europese Unie de instelling is die tot taak heeft een definitieve en bindende uitlegging van het Unierecht te geven. Niettemin beantwoord ik uw vragen als volgt.

Overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) moet elk voornemen om staatssteun te verlenen in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, aan de Europese Commissie worden meegedeeld. Wanneer compensatie voor openbare dienstverlening wordt verstrekt voor de exploitatie van openbare personenvervoerdiensten over de binnenwateren, acht de Commissie drie scenario's mogelijk waarin voor een dergelijke compensatie de verplichting tot voorafgaande aanmelding van artikel 108, lid 3, VWEU, niet geldt.

¹ PB C 85 van 9.4.2009, blz. 1.

Wetstraat 200, B-1049 Brussel - België.
Telefoon: doorkleinnummer (+32-2) 298 11.11, Telefax: 295.24.87.

Total Pages Scanned : 4

Total Pages Confirmed : 4

No.	Job	Remote Station	Start Time	Duration	Pages	Line	Mode	Job Type	Results
001	116	0786391573	15:04:28 08-10-2012	00:00:56	4/4	1	EC	HS	CP28800

Abbreviations:

HS: Host send PL: Polled local MP: Mailbox print CP: Completed TS: Terminated by system
HR: Host receive PR: Polled remote RP: Report FA: Fail G3: Group 3
WS: Waiting send MS: Mailbox save FF: Fax Forward TU: Terminated by user EC: Error Correct